

سوال

طواف گرد کعبه انواعی دارد، این انواع و حکم هر یک چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

«طواف دور کعبه انواع بسیاری دارد:

از جمله طواف إفاضه در حج که همچنین طواف زیارت نام دارد و پس از وقوف در عرفات، در روز عید قربان یا بعد از آن انجام می‌شود و از ارکان حج است.

و همچنین: طواف قُدوم حج؛ برای کسی که به قصد حج احرام کرده و برای کسی که قصد قران بین حج و عمره را دارد در هنگام رسیدن به کعبه انجام می‌شود و بر حسب اختلاف بین علما، از جمله واجبات یا مستحبات حج است.

همچنین: طواف عمره که از ارکان عمره است و عمره بدون آن درست نیست.

و همچنین طواف وداع که پس از پایان اعمال حج و عزم خروج از مکه مکرمه انجام می‌شود و بر اساس قول صحیح از میان اقوال علما، برای همه حجاج به جز زنانی که در حیض یا نفاس هستند واجب است و هر کس آن را ترک کند باید قربانی دهد.

و از جمله: طواف وفای نذر برای کسی که طواف را نذر کرده باشد که به سبب نذر ادای آن واجب است.

و همچنین: طواف مستحب.

همه این طواف‌ها هفت دور است و شخص بعد از انجامش در صورت امکان دو رکعت پشت مقام ابراهیم به جای می‌آورد و اگر امکانش نبود در هر جای مسجد الحرام این دو رکعت را انجام می‌دهد.

و بالله التوفیق، و صلی الله علی نبینا محمد و آله و صحبه وسلم».

كميسيون دائم پڙوهش‌هاى علمى و فتوا.

شيخ عبدالعزيز بن باز، شيخ عبدالرزاق عفيفى، شيخ عبدالله بن غديان.

(فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء: ١١ / ٢٢٣ - ٢٢٤).